

גל ירונת לעירון בפרשת השבוע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ - השנה הישבע-עשרה
יו"ל ע"י מוסד תורה והסכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נטי מזרחי באמריקה

פרק ד'

תחנן (חשי"ח)

גליון זה הוא המטכר של גליון ואתחנן תשס"ו שעסק אף הוא בפרקנו וביחוד בפסוקים כ"ז-כ"ח-כ"ט, עיין טם.

טאלות מבנה

1) למקומם של פסוקים כ"א-כ"ב בתוך פרקנו שואל אברבנאל:
ענין הסנע משה לעבור את הירדן לבוא אל הארץ כבר נזכר למעלה בתחילת הפרק, ומאחר שנעתק ממנו וצוה על שמירת המצוות ואזהרות עבודת האלילים, למה יחזור שנית לזכור גזרתו, ולמה אחרי חזר לענין עבודת האלילים, שהזכיר באמרו (כ"ג) "הטמרו לכם פן תשכחו את ברית ה'", כי זה כלו כבר הזכיר עליו למעלה?
נסה לענות לטאלתו!

2) לקטר שבין פסוק ל"ב למה שלפניו שואל אברבנאל:
מלת "כי" מורה על נתינת טעם למעלה, ממנו ואין כאן ענין "קיר אליו הכתוב הזה!"
נסה להסביר את הקטר שבין "כי" טאל נא למים ראשונים" והפסוקים שאחריו לכל מה שנאמר לפני כן בפרקנו!

כ"ב כי אנכי מת אינני עובר את הירדן ואתם עוברים...
כ"ג הטמרו לכם פן תשכחו את ברית ה' אלוהיכם...
ועשיתם לכם פסל תמונת כל אשר צוה ה' אלוהיך.

תכלת מרדכי להרב מרדכי גימפל יפה (מן המאה ה-14 בליטא)
...ולפי פסוק נראה כעין דבריו של משה, כי חטט פן יעשו פסל ותמונה ולאחר שחשב כל המינים, חטט עוד פן יעלה על דעתו לעשות תמונתו, והוא הנה המצוה (הצ' בפתח) והמחוקק מפי עליון יתברך. ואולי מטעם זה הוצרך משה למות פן יעשוהו לנעבד, (= לאלוהות שיעבדו לו) וביאר כי על כן ימות במדבר וה' התאנף בו בשבילים, על כן חלילה להם לעשות כן; והיודע מקורות דרכי אומות העולם עובדי ע"ו הקדמונים ודרכיהם לעשות דמות מחוקקיהם ולעבדו. לא יפלא אם משה רבנו חטט לזה, וניתן אם כן לפרש הפסוקים כן.

1) הסבר, היכן מצא אחיזה בלשון הכתוב לפרש כן?
2) התוכל להוכיח שאינו פסל הכתובים?

טאלות ודיוקים ברט"י:

1) כ"א ד"ה התאנף: נפתל רוגז.
א) (א) מה קטה לו?
א) (ב) היכן מצינו ברי"י לפרשתנו (ואתחנן)?
טיטב עוד קטי ממין זה?
2) כ"א ד"ה דבריהם: על אודותיכם, על עסקיכם.
מה ראה רט"י לפרש כאן מלה זו, והלא לא פגשנוה בתורה כאן בפעם הראשונה?

3) כ"ו "העידותי בכם: הנני מזמינם להיות עדים שהתיתי בכם.
מה קטה לו?

כ"ה כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והטחתם ועשיתם פסל...
רמב"ן: ענין הכתוב הזה יזכיר ויאמר כי תוליד בנים ובני בנים ובעבור היותכם יטנים בארץ ותשבו לבטח אולי תשכחו את ה' והעידותי בכם היזם שתאכדו מהר, כי לא יאריך לכם מאחר שתעבדו עבודה זרה.
והפרטה הזו אע"פ שהיא אזהרה לא נאמרה בלשון "אם", כי הוא כמתנבא על ענינם, וידבר בלשון יסמט בשני פנים, בלשון אזהרה ובלשון עתיד לבוא, יאמר טיעטו ויהיה להם ככה, ולא יגזור עליהם.
וממני זה אמרו רבותינו שרמז לגלות בית ראשון במלת "ונושנתם"
(ע' וט"י לפסוקנו!) בגימטריא, והיתה קבלה בידם, כי יט בפרטה הזאת רמז לזמן הגלות. וכאשר בא עליהם - התבוננו בה בינה.

1) מה הקשים השונים בפסוקנו שאותם הוא מיטב בדבריו?
2) הסבר, למה מוסיף הרמב"ן על דברי הכתוב את המלים הבאות:
א) "בעבור" (ב) "ותשבו לבטח" (ג) "אולי תשכחו"
3) למה הוסיף הרמב"ן אחרי הביא את הגימטריא של "ונושנתם" על פי חו"ל את דבריו "והיתה קבלה בידם..."
4) הסבר את האחרונים המסומנים בקו.

הטאלות המסומנות א קשות והמסומנות א קשות ביותר, יפתור כ"א לפי הבנתו.
טאלות וגם נשבות נא לשלוח לגב' נחמה ליבוביץ, קרית משה ירושלים